

ROZWÓJ METODYKI NAUCZANIA HISTORII W UKRAIŃSKOJĘZYCZNYCH SZKOŁACH GALICYJSKICH (OD 50 LAT XIX WIEKU I DO 30 LAT XX WIEKU)

Streszczenie. W artykule przedstawiony został rozwój metodyki nauczania historii w ukraińskich szkołach publicznych oraz gimnazjach, które służyły jako szkoły średnie w ciągu 50 lat XIX wieku i do trzydziestych lat XX wieku. Przeanalizowano treść programów nauczania historii dla różnych typów szkół ukraińskich.

Słowa kluczowe: gimnazjum, treść, historia, metodyka, program nauczania, ukraińskojęzyczne szkoły publiczne.

THE DEVELOPMENT OF METHODOLOGY OF TEACHING THE HISTORY IN THE UKRAINIAN GALICIAN SCHOOLS (FROM 50 YEARS OF THE 19TH CENTURY TO 30 YEARS OF THE 20TH CENTURY)

The article deals with the development of methodology of teaching the history in Ukrainian county schools and gymnasiums, which served as the secondary school from 50 years of the 19th century to 30 years of the 20th century and analyzed the content of the history curriculum for different Ukrainian schools.

Key words: Gymnasium, content, history, methodology, curriculum development, Ukrainian county schools.

РОЗВИТОК МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ІСТОРІЇ В УКРАЇНОМОВНИХ ГАЛИЦЬКИХ ШКОЛАХ (ВІД 50-РОКІВ XIX СТ. І ДО 30 РОКІВ XX СТ.)

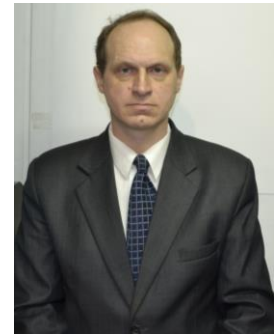
Анотація. У статті висвітлюється розвиток методики навчання історії в українських народних школах і гімназіях, які виконували роль середньої школи в період від 50-років XIX ст. і до тридцятих років XX ст. аналізується зміст навчальних програм з історії для різних типів українських шкіл.

Ключові слова: гімназія, зміст, історія, методика, навчальна програма, розвиток, україномовні народні школи.

Методика навчання історії у другій половині XIX ст. - першій третині XX ст. розвивалася у контексті історико-культурних умов розвитку освіти у Галичині. Історія Східної Галичини на той час тісно пов'язана з історією Австро-Угорщини та Польщі, національно-визвольною боротьбою українського етнічного населення за свої права та свободи. Саме тому розвиток освіти в Галичині потрібно розглядати у контексті політичних обставин Галичини досліджуваного періоду, а саме:

- штучна територіальна розмежованість України;
- умови колоніальної залежності; відсутність української держави на всій території України;
- репресивна колонізаційна політика держави-метрополії щодо культури українців як корінного населення Галичини, які мали статус національної меншини краю;
- водночас подвійний денаціональний польський та австрійський (німецькомовний) тиск на розвиток української культури у краї – як з боку Австро-Угорщини, так і Польщі;
- активна просвітницька діяльність української інтелігенції, зокрема духовенства краю, її участь у збереженні і розвитку почуття національної ідентичності, української культури, зокрема української мови та українського національного шкільництва [2; 3;4; 8;10].

Важливу роль у розвитку методики навчання історії та визначенні змісту навчання відіграв конкордат 1855 р., за яким школа підпадала під повне підпорядкування церкви. У

T. Sawszak
doktorant w Pracowni Edukacji Społecznej Instytutu Pedagogiki Narodowej Akademii Nauk Pedagogicznych Ukrainy (Kijw, Ukraina)

всіх державних і приватних школах вводилося релігійне виховання, все навчання повинно було узгоджуватись з католицькою вірою. Всі вчителі підлягали наглядовій церкві, а ті, що «зійшли з праведної дороги», звільнялися з посади.

Певні зміни у вивченні історії в школах Галичини відбулися в 60 роках XIX ст. 1867 року Австрія прийняла нову конституцію, яка проголошувала рівноправність всіх народів. Окремими законами школа визнавалася незалежною від церкви і вводилося право визначати мову навчання у приватних закладах їх власникам, а в державних – місцевим органам влади (гмінам). Вважалося, що у народних школах, де є діти і поляків, і українців, та мова, що не є викладовою, стає обов'язковим предметом вивчення [1].

Програми і підручники з історії для українських шкіл Галичини розроблялися і затверджувалися відповідно до законодавчої державної бази у сфері освіти [3; 4;7;8;10].

На основі шкільних реформ 70-80 років було внесено зміни до програми з історії, які стосувалися зміни обсягу академічного часу і змісту річних курсів [12, 5-21]. У галицьких гімназіях у 1873/75 навчальних роках було уведено в життя нову ширшу програму викладання історії та географії з метою їх реформування (рескрипт Міністерства освіти та віросповідання від 16.08.1871 року). Програма була складена так, що на тлі історичного розвитку людства та широкого опису подій історії австрійської монархії подавалися скупі фрагментарні відомості з історії рідного краю, України, однак елементи краєзнавства були непомітними.

Історія вивчалася у підготовчих класах, а з 3 класу як обов'язковий предмет. У 3-4 класах розглядаються оповідання з історії Австро-Угорської держави, у яких розповідається про життя царів, королів, полководців, святих (св.Северин, св. Бенедикт, св. Боніфатий, Могамед як творець нової релігії тощо [5].

У цих оповіданнях важливе місце належить виховному аспекту. Учнів знайомили з просвітою у арабів, які розвинули високу культуру. Поезія у них мала теж велику силу, наприклад, якщо засуджений на смерть уклав гарний вірш, то його могли звільнити і подарувати йому життя [5, 45-49].

Учитель, читаючи чи переказуючи оповідання про культуру арабів, звертає увагу учнів на такі положення оповідання: «Прекрасні були їх сьвятині, так звані мошеї. При кожній сьвятині находило ся подвір є з кирицею на середині. Сам будинок спочивав па струнких колюмнах, а в горі був закінчений банею. По боках находили ся високі вежі, так звані мінарети, з яких духовники звіщали вірним час молитви. Коран збороняв різьбити стати людей і звірят. Тому арабські артисти рисували па стінах сьвятині тільки лінії, штучно з собою сплетені; ті лінійні прикраси називали ся арабесками. Сей спосіб будови називався маврстанським стилем» [6, 18-19].

Сповна вчителі української гімназії використовували інформацію про великих полководців. Коли читали про них оповідання, то в учнів була зацікавленість до життя, до походів та їхньої боротьби за владу. Це такі полководці, як Карло Великий, званий Молотом, який обороняв західну Європу перед нападом Арабів» [5,20-21]. Особливо уважно учні слухали розповідь про участь Карла Великого у різних війнах (Війна з Лянґобардами, з Маврами і Саксонами). Вони раділи, коли він вигравав і співчували та сумували, коли полководець програвав [5, 22-23].

У наступних класах учні спершу знайомилися з подіями старожитності, детально вивчали єгипетську історію та культуру, стародавню Грецію та Рим, Персію, Індію та інші країни, потім – історію середніх віків, далі – нові часи і аж в кінці вивчення всього циклу історично-географічних відомостей на нижчому ступені приступали до навчання історії рідної землі.

У 5 класі вивчалася давня історія, в 6-7 класах історія середніх віків, у 7-8 класах – новітня історія та історія Австрії, а пізніше історія Польщі [8]. В учнів виникав інтерес тоді, коли вчитель пояснював цікаво, використовував карти чи наочний матеріал та застосовував ігрові методи навчання . У молодших класах це були ігри історичного змісту, в середніх – цікаві розповіді, а в старших – диспути чи дискусії на історичні теми або за прочитаними додатково історичними джерелами.

Починаючи з 70 років XIX ст., у Галичині вводилося обов'язкове і безоплатне навчання дітей віком від 6 до 12 років, а також створювалися виділові школи у містах, які давали можливість отримувати підвищену початкову освіту учням, що не ходили до

середньої школи. Ці закони були прийняті на основі затвердженого в Австрії 1867 року відповідного закону про шкільництво[13].

У другій половині XIX ст. у Західній Україні виникають утравістичні (двомовні). За рішенням, прийнятим польським сеймом 1886 року, основні дисципліни у школах викладалися польською мовою, а всі інші – рідною. Історія викладалася українською мовою, однак підручники були перекладені з німецької або польської мов др. Полянським, який довгий час вчив історію давніх та середніх віків. Зовні це ніби забезпечувало рівноправність мов, але по суті було прикритою формою шовінізму.

У боротьбі за освіту українці засновують 1908 року чотири приватні гімназії в Копичинцях, Яворові, Городенці, Рогатині. На протигагу українським закладаються і польські приватні гімназії, які стають на шлях колонізації молоді[2;11].

Потрібно зазначити, що в Галичині у другій пол. XIX і на початку XX ст. історія вивчалася вкрай незадовільно. Крім основного матеріалу з історії, який вивчався на уроках, учні розглядали діяльність громадських організацій [4;5].

Для об'єднання зусиль у боротьбі за українську школу 1910 року було створено Краєвий Шкільний Союз, який складався з представників від «Просвіти», «Учительської громади», Наукового Товариства ім. Шевченка та інших громадських і політичних організацій краю.

Так, у 1873 р. у Львові було засноване товариство ім. Т. Шевченка, яке з 1892 р. стає науковим товариством ім. Т.Шевченка. Воно стало великим українським осередком і гуртувало всіх українських вчених і вчителів до спільної праці. У ньому відбувалася підготовка молодих кадрів українських науковців.

Учнів старших класів українських гімназій знайомили з організацією та діяльністю громадських установ, які існували на кінець XIX - поч. XX ст. і мали вплив на розвиток Українського національного життя, виділялись і громадсько-спортивні товариства «Сокіл», «Січ», «Пласт» [7].

На занятті історичного гуртка у Львівській академічній гімназії старші учні дізнавалися, що організація «Сокіл» була створена у 1894 р. у Львові. Головною своєю метою вона мала фізичне відродження нації.

Цікавою була розповідь на заняттях цього гуртка про одного з лідерів Української радикальної партії Кирила Трильовського, який створив організацію «Січ», основу якої становила молодь і здебільшого сільська. Це була досить чисельна організація, яка об'єднувала близько 60 тисяч осіб.

Неабияке значення для учнів українських гімназійних класів мало вивчення історичного матеріалу про створення та організацію українських військових товариств.

За розпорядженням секретаріату освіти «У справі тимчасових змін научних планів» 1918 року програма з історії і географії у всіх школах, незалежно від мови навчання, ґрунтувалась на історії та географії України та на історії інших земель, заселених слов'янськими народами [13, 24].

Під час вивчення історії України в українських школах Галичини того часу особливе місце належить виховуючому навчання, яке формує розум та волю дітей. Для цього вчителеві необхідно сполучити шкільний матеріал з особистими враженнями дітей, пов'язати його з певною місцевістю, зі студіюванням тієї місцевості в різних відношеннях... [6, 65].

Як зазначає І.Курляк, важливі прогресивні зміни в програму вивчення історії та географії були внесені реформою 1909 року, оскільки вона завершила процес розрізнення географії від історії у самостійну шкільну дисципліну, хоча у VIII гімназійному класі програма і надалі залишалася спільною для обох наук [6, 84].

Вважалося, що перше місце у програмах має зайняти рідна мова і історія рідного краю. Учитель повинен розвинути в дітях не тільки любов до рідної нації, але й розумову свідомість вартості своєї нації.

У двадцяті роки Львівська шкільна кураторія запровадила нові програми та навчальні плани для всіх типів освітніх закладів. Відтоді у школах Східної Галичини навчання відбувалося згідно з варшавськими планами й попередньо визначеними лише для шкіл із польською мовою навчання. На шпальтах періодичних видань (особливо українських) постійно обговорювалися проблеми викладання історії у школах [8;10].

Наукове товариство імені Шевченка, товариства «Рідна школа», «Просвіта» пропонували свої проекти програм і підручників для українських шкіл, але вони не були прийняті ні Міністерством освіти і віросповідань II Речі Посполитої, ні Львівською шкільною кураторією. Таким чином, історія України не могла увійти як окремий предмет у програми для гімназій. Відтак основний наголос було зроблено на самоосвіту.

Науковці засвідчують, що навчальні програми з історії першої третини ХХ ст. збережені і значна частина їх знаходиться у фондах бібліотек Люблінського Католицького Університету та Люблінського Університету ім. Марії Кюрі-Складовської [14;15]. Зміни у програмах відбувалися відповідно до проведення загальноосвітніх реформ, а тому віддзеркалювали основні тенденції прогресу або регресу системи освіти. Кожна навчальна програма складалася із трьох основних частин:

1) формулювання мети і основних завдань курсу історії на певному етапі навчання; 2) перелік обов'язкових для вивчення тем; варіанти можливої розбивки тем за окремими уроками; 3) основні уміння і навички, яких мають набути учні, які прослухали навчальний курс. Окрім того, кожна навчальна програма містила обов'язковий додаток із методичними рекомендаціями для успішного її виконання. У них у стислій і послідовній формі викладено положення про застосування форм, методів і засобів навчання історії відповідно до вікових особливостей учнів, їхнього інтелектуального розвитку, а також типу навчального закладу [31-34].

У навчальних програмах з історії наголошувалось на необхідності врахування психологічних особливостей учнів. Науковці, переосмислюючи вимоги реформаторської педагогіки, наголошували на врахуванні рівня розвитку і підготовленості дитини, середовища та умов, у яких відбувається навчання, навчального матеріалу, особистісних рис учителя [8, 21-26].

Програми на кінець обстежуваного періоду опиралися на такі засади: а) формування особистості учня, виховання громадянина, свідомого своїх прав та обов'язків, здібного до самостійної праці в ім'я добробуту держави; б) врахування психологічних особливостей дитини, як запоруки успіху у виховній роботі; в) використання середовища, як джерела конкретного матеріалу навчання, що дозволяє дитині охопити всі доступні їй прояви життя та бази для громадянського виховання [8].

У пропозиціях В.Пачовського Першому українському педагогічному з'їздові (Львів, 1935) до ухвали сформульовано заклик до вчительства українських шкіл «увести в життя «Наукові програми» для українських народніх і середніх шкіл у навчанні української мови, історії, географії та предметів мистецького і фізичного виховання», як такі, що узгоджені з польськими програмами від 1933 року і представлені професійними товариствами «Взаємна поміч Українського вчительства» і «Учительська громада Міністерству освіти і Львівській шкільній кураторії [9, 15-20].

Отже, навчання потрібно будувати на основі загальних вимог до навчальних програм; програма навчання з української історії повинна спиратися на засади побудови програми історії Польщі [14;15]. Особливо цікавий характер має виховний бік дидактичного матеріалу в науці української історії. Була формальна різниця між польськими і українськими програмами науки в обсязі матеріалу для У-VI класів. Упорядників українських програм більше цікавив їхній виховний бік. Внаслідок обмеження кількості годин на розгляд політичних подій більше часу відводилося культурознавчим питанням. Політичні події чи особи розглядалися постільки, поскільки без них не були б зрозумілі деякі генетичні вияви культурного життя у певну історичну епоху. Так, у публікації «Наукові програми в народних школах третього ступеня для дітей української національності», опублікованій в часописі «Шляхи виховання і навчання» за 1934 р., зазначалося, що «питання історії культурного розвитку призводить у практиці шкільної праці вчителя і учня до практичного і господарського наставлення. Культура – духовна чи матеріальна – не є абстрактом, що постає незалежно сама до себе. Її творять люди в реальному доквітлі. ... Інстинкт життя, боротьба за існування дають людям у руки усі духові, матеріальні і фізичні засоби опанування природи. Їх саме й називаємо практикою життя, людським господарством. У тому напрямі, до тих практичних і господарських завдань школа й виховання мусять учнів підготовляти, розвиваючи в них не тільки свідомість значення в житті народу практичних і господарських питань, але розвиваючи в них деякі навички в цій ділянці» [8, 25].

Отже, в програмах з історії в українських школах Галичини чітко підкреслено практичне і господарське спрямування, орієнтація на підняття рівня господарської культури, розвиток національних установ народного господарства, усвідомлення мети свого життя, задоволення творчих патріотичних поривів.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Австрія II. Австрійський парламент. Національності Австро-Угорщини. Культурне життя Австрії. Народна освіта в Австрії.– Відень, 1918.–11с.
2. Герасимович І. Українські школи під польською владою / І.Герасимович. – Станіславів, 924. – С.10.
3. Звідомлення за шкільний рік 1932/32. Державна гімназія з українською мовою навчання у Львові. Накладом батьківського комітету, 1933.–С.31-32.
4. Звідомлення за шкільний рік 1932/33 в Державній гімназії з українською мовою навчання у Львові. – Накладом батьківського комітету, 1933.–56с. –С.31-34.
5. Крип'якевич І. Оповідання з історії України для нижчих клас середніх шкіл. Перша частина: Княжа доба / І.Крип'якевич. – Львів-Київ, 1918. – 67с.
6. Курляк І. Українська гімназійна освіта у Галичині (1886-1918) / І. Курляк. –Львів, 1997.–222 с.
7. Михайлович І. Виконання програми науки історії в нижче організованій народній школі / І.Михайлович // Методика і шкільна практика. Додаток до «Шляху виховання й навчання» педагогічно-методичного три місячника органу «Взаємної помочі українського вчительства».– IV-ий Річник. – 1933.– Львів, 1933.– Накладом «Взаємної помочі українського вчительства». – С. 72-79.
8. Наукові програми в народних школах третього ступеня для дітей української національності. Історія // Шлях виховання й навчання. – 1934. – Ч.8. – С.21 -26.
9. Пачовський В. Наука історії в українських школах / В.Пачовський // Рідна школа. – Рік ІУ. – ч.15 – 16. – 1935. – С.15 -20.
10. Плян науки історії України в гімназіях і учительських семінаріях – ухвалений історичною комісією при «Учительській Громаді» на засіданню дня 12. січня 1930 р. // Українська школа. Часопис т-ва «Учительська громада» у Львові (Виходить чотири рази в рік).– Рік XVI. – Львів. – січень-червень.– 1931.– Ч.1 і 2. – С. 14-31.
11. Сірополко С. Друга частина «Проекту єдиної школи в Україні» (Проект програми навчання в середніх школах) /С. Сірополко //Шлях виховання й навчання. – 1938. – Кн.3.– С.131-132.
12. Sprawozdane dyrekcji c.k. Gimnazji Akademickiej wo Lwowo za rok szkolny 1881/2. Накладом ц.к.Ради шк. кр. Львово, 1882. Зъ друкарнь Товариства имени Шевченка подъ зарядомъ К. Беднарского.– 78с.
13. Федорович К.Українські школи в Галичині в світлі законів і практики. – Львів,1924.–94с.
14. Himka J-P. Jalician Villagers and the Ukrainian National Movement in the Nineteenth Century.–Edmonton, 1988.–343 p.
15. Markovith A.S., Sysan F.E. Nationbuilding and the Politics of Nationalism/ Essays on Austrian Yalicia.– Harvard Ukranian Research Institute, 1982.–325p.

THE DEVELOPMENT OF METHODOLOGY OF TEACHING THE HISTORY IN THE UKRAINIAN GALICIAN SCHOOLS (FROM 50 YEARS OF THE 19TH CENTURY TO 30 YEARS OF THE 20TH CENTURY)

T. SAVCHAK

Methodology of teaching history in the late 19th century - the first third of the 20th century developed in the context of historical and cultural conditions of education in Galicia. The history of Eastern Galicia at the time closely connected with the history of Austria-Hungary and Poland, the national liberation struggle of the Ukrainian people for their ethnic rights and freedoms. That is

why the development of education in Galicia should be considered in the context of the political situation in the studied period of Galicia, namely:

- Artificial territorial delimitation of Ukraine;
- The conditions of colonial dependence; the lack of Ukrainian state on the entire territory of Ukraine;
- Repressive colonization policy of metropolis to Ukrainian culture as indigenous people of Galicia, who had the status of a national minority of the region;
- Polish and Austrian (German speaking) pressure on the development of Ukrainian culture in the region - from both Austria-Hungary and Poland;
- Active educational activity of Ukrainian intelligentsia, including clergy of the region, its participation in the preservation and development of a sense of national identity, Ukrainian culture, particularly Ukrainian language and Ukrainian national schools [2; 3 and 4; 8, 10].

An important role in the development of methodology of teaching history and determining the content of education played a concordat in 1855, followed by school under the complete subordination of the church. All public and private schools introduced religious education; all teaching had to be consistent with the Catholic faith. All teachers are subject to supervisory church, and those who "descended from a holy way," retired.

Certain changes in the study of history in schools in Galicia took place in the 60 years of the 19th century. In 1867 years Austria adopted a new constitution that proclaimed the equality of all people. The schools were recognized independent of the church and introduced the right to determine the language of instruction in private schools to their owners, and government - local authorities (communes). It was believed that the public schools where there were Polish and Ukrainian children and the language that was not taught becomes compulsory subject for study [1].

Programs and history books for Ukrainian schools in Galicia were developed and approved under the state of legislative framework in the field of education [3; 4, 7, 8, 10].

Based on school reform of 70-80 years the program history was amended, concerning changes in the volume of academic time and content of annual rates [12: 5-21]. In Galician gymnasiums in 1873/75 were put into a broader program of new life teaching history and geography for their reform (decree of the Ministry of Education and religion from 08.16.1871). The program was designed what was given the historical development and the general description of the events of the history of the Austrian monarchy were provided meager fragmentary information on local history, Ukraine, but some elements of local history were invisible.

The history was studied in preparatory classes and in the 3rd class such as a compulsory subject. In 3rd - 4th class are considered the story of the history of the Austro-Hungarian state, which tells about the life of kings, generals, saints (St. Severyn, St. Benedict, St. Boniface, Mohamed as the founder of a new religion, etc. [5].

We can observe the important educational aspect in these stories. Students were familiar with the education of the Arabs who developed the high culture. Poetry also had the great power, for example, if condemned to death concluded a good poem, he could be free up and give him life [5, 45-49].

Teacher, reading or retelling stories about the culture of the Arabs, pays students attention to the following positions of the story: "Sanctuaries were beautiful, called Moshe. The well was in every sanctuary in the middle of the yard. The house had slender columns and there was a bath in the attic. On the both sides there were high towers, called minarets, where the Chaplain proclaimed the prayer to faithful. Koran forbad carving the sex of people and animals. Therefore Arabian artists painted only lines on the walls of the sanctuary which were artificially woven together; those line decorations were called arabesque. This way of the building was called Moresque style "[6, 18-19].

Teachers of Ukrainian school fully used information about great generals. When they read the story about them, the students were interested to the life, trips and their struggle for power. These are generals, as Charlemagne, called the hammer, which defended Western Europe before the attack Arabs "[5, 20-21]. Especially students attentively listened to the story of Charlemagnes participation in various wars (war on Lombard, the Moors and Saxons). They rejoiced when he won and sympathized and cried when the commander lost [5, 22-23].

In the next classes, students became acquainted with the events of antiquities, in detail they studied Egyptian history and culture of ancient Greece and Rome, Persia, India and other countries, and then - the history of the Middle Ages, then - new times and until to the end of the study the entire cycle of historical and geographical information at a lower rate they started to study the history of his native land.

In the 5th class they studied the ancient history, in the 6th – 7th class - the history of the Middle Ages, in the 7th – 8th classes - recent history and the history of Austria and later the Polish history [8]. The students were interested when the teacher explained interestingly, used map or visual material and used playing methods. In primary school it was games of the historical content, in secondary school - interesting story, and in high school - debates or discussions on historical themes or additional historical sources.

Since 70 years of the 19th century in Galicia it was introduced compulsory and free education of children aged 6 to 12 years and created highlight schools in towns, that gave opportunity to obtain higher primary education to students which did not go to the secondary school. These laws were adopted on the basis of the approved law of schooling in Austria in 1867. [13]

In the second half of the XIX century in Western Ukraine it was arose bilingual schools. According to the decision that was taken by the Polish Diet in 1886, the main subjects in schools were taught by Polish language, and all others - native. The history was taught by Ukrainian language, but the books have been translated from German or Polish languages by Polyansky, who taught the history of the ancient and middle Ages. Outwardly, it seemed that it was ensured equality of languages, but in fact it was a veiled form of chauvinism.

In the struggle for education Ukrainians founded four private schools in Kopychynci, Yavoriv, Horodenka, Rohatyn in 1908. Polish private schools, which are on the way to polonization of young, are created as opposed to Ukrainian schools [2, 11].

It should be noted that in Galicia in the second half of XIX and early XX century the history was studied very poorly. Except the basic material of history that had studied in the classroom, the students examined the activities of NGOs [4, 5].

To combine efforts in the struggle for Ukrainian school in 1910 it was created Kraievui School Union, which consisted of representatives of "Prosvita", "Teachers community", Scientific Society named after Shevchenko and other public and political organizations of the region.

Thus, in 1873 in Lviv it was founded Society named after Shevchenko, which since 1892 became Scientific Society named after Shevchenko. It was a major center of Ukrainian and rallied all Ukrainian scientists and teachers to work together. It took place the training of young cadres of Ukrainian scientists.

Senior students of Ukrainian schools were introduced with the organization and activities of public institutions that existed at the end of the XIX – early XX century and influenced to the development of Ukrainian national life, and allocated public and sports association "Sokol", "Sich", "Plast" [7].

In the class of historical circle in Lviv academic gymnasium older students were learned that the organization "Sokol" was founded in 1894 in Lviv. The main purpose of it was their physical rebirth of the nation.

In the lessons of this circle it was an interesting story about the leading of Ukrainian Radical Party Kyrylo Trylovskyi, who created the organization "Sich", which was based on young and mostly rural population. It was quite numerous organization that combined about 60 thousand people.

Considerable importance for Ukrainian schools was studying historical material about creating and organization of Ukrainian military companies.

By order of the Secretariat of Education "Interim change the scientific plans" 1918 the program of the history and geography in all schools, regardless of language training was based on the history and geography of Ukraine and the history of other lands inhabited by Slavic people [13, 24].

During the studying the history of Ukraine in Ukrainian schools in Galicia special place belongs educational learning that formed the mind and will of the children. To do this, teachers must combine school material with personal impressions of children, associate it with a specific terrain of the area of study of different ways ... [6, 65].

As the I. Kurliak said, important progressive changes in the program of study of the history and geography were made by reform in 1909, as it had completed the distinction of geography in the history to independent subjects, although in gymnasium class the program remained common to both sciences [6, 84].

It was believed that the first programs should take the native language and the history of the native land. The teacher must develop in children not only the love for the nation, but also the cost of mental consciousness of the nation.

In 20 years Lviv school curator introduced new programs and curricula for all types of educational institutions. In schools of Eastern Galicia the study was occurred in accordance with the Warsaw plans and predefined only for schools with the Polish language. On the pages of periodicals (especially Ukrainian) constantly were discussed issues of teaching the history in schools [8, 10].

Scientific Society named after Shevchenko, Society "Native school", "prosvita" offered their draft programs and books for Ukrainian schools, but they were not accepted by neither the Ministry of Education and faiths II Commonwealth nor Lviv school curator. Thus, the history of Ukraine could not enter as a separate subject in programs for schools. Therefore, the main emphasis was made on the self-education.

The researchers show that educational programs of the history of the first third of the XX century were preserved in the library of the Lublin Catholic University and the Lublin University named after Mariia Curi-Skladowska [14, 15]. Changes in programs were held in accordance with the general reform and therefore reflected the main trends of progress or regress of education. Each training program consists of three main parts:

1) formulation of aim and major tasks of the course of history at a certain stage of education; 2) the list of mandatory subjects for study; options of possible breakdown of topics for individual lessons; 3) basic skills, which should acquire students who attended a training course. In addition, each curriculum was containing compulsory application of the methodological recommendations for its successful implementation. In a concise and consistent manner it was contained positions about application forms, methods and means of teaching the history according to the age characteristics of students, their intellectual development, and the type of school [31-34].

In the history curriculum it was emphasized the need to take into account the psychological characteristics of students. Scientists rethinking requirements reform of Education stressed the account of the level of development and training of child, educational environment and conditions, educational material, personal qualities of teachers [8, 21-26].

At the end of the studied period programs relied upon the following principles: a) formation of the individual student, education of citizens, conscious of rights and duties, capable to self-employment for the sake of the welfare state; b) taking into account the psychological characteristics of the child, as a prerequisite for success in educational work; c) use the environment as a source of specific material of training that allows the child to cover all the manifestations of her life and the basis for civic education. [8]

In the proposals V. Pachovskyi First Ukrainian Pedagogical Congress (Lviv, 1935) formulated the decision to call for teaching of the Ukrainian schools "enter into life "Scientific Program" for Ukrainian folk and secondary schools in teaching Ukrainian language, history, geography and art objects and physical education", that were consistent with Polish programs of 1933 and presented by professional associations "Mutual help of Ukrainian teachers" and "Teacher community for Ministry of education and Lviv school curator [9, 15-20].

Thus, the study should build on the general requirements for training programs; the training program of Ukrainian history should be based on a framework for designing Polish history [14, 15]. Especially the educational side of didactic material in science of Ukrainian history has an interesting nature. There was a formal difference between Polish and Ukrainian science programs in the amount of material in the 5th – 6th classes. Compilers of Ukrainian programs were interested in their educational side. Consequently limiting the number of hours to the political events it was given more time on cultural issues. Political events or persons were considered as some clear genetic manifestations of cultural life in a particular historical epoch. Thus, in the publication "Research programs in public schools of the third degree for children of Ukrainian nationality", published in the journal "Ways of education and training" in 1934, was noted that "the history of cultural development causes in practice of school work of teachers and

students to practice and economic instruction. Culture - spiritual or material - is not an abstraction arising independently to her. People are creating her in the real environment. ... The instinct of life, the struggle for existence will give people in their hands all the spirit, material and physical means of mastering nature. They also call it the practice of life, the human economy. In that direction, as practical and economic problems, school and education should prepare students, develop in them not only the consciousness of value in the lives of people of practical and economic issues but develop some skills in this area "[8, 25].

Therefore, in the programs of the history of Ukrainian schools in Galicia it was clearly emphasized the practical and economic direction, orientation on raising the level of economic culture, the development of national institutions of the economy, understanding the purpose of life, pleasure of creative patriotism.

REFERENCES:

1. Austria II. Austrian parliament. Nationality Austria-Hungary. Cultural life in Austria. Education in Austria.- Vienna, 1918. - 11p.
2. I. Herasymovych. Ukrainian schools in Polish power / I. Herasymovych. - Stanislaviv, 924. - p. 10.
3. Notification for 1932/32 school year. The state gymnasium with the Ukrainian language of teaching in Lviv. The circulation of the parent committee, 1933-P.31-32.
4. Notification for 1932/33 school year at the State gymnasium with the Ukrainian language of teaching in Lviv. - The circulation of the parent committee, 1933-56p. -P.31-34.
5. Krypiakevych I. The story of the history of Ukraine for the lower classes of secondary schools. First part: Princely age / I. Krypiakevych. - Lviv-Kyiv, 1918. – 67p.
6. Kurliak I. Ukrainian gymnasium education in Galicia (1886-1918) / I. Kurliak. -Lviv, 1997.-222 p.
7. Myhailovych I. Realization of the program of science history in public schools / I. Myhailovych // Methodology and school practice. Annex to "The way of education and learning" educational and methodical month of "Mutual help of Ukrainian teachers». – 4th Annual. - 1933.- Lviv, 1933.- Circulation " Mutual help of Ukrainian teachers" - P. 72-79.
8. Research programs in public schools for children of the third stage of Ukrainian nationality. // The way of education and training. - 1934 - Part 8. - P.21 -26.
9. V. Pachovskyi. Science of History in Ukrainian schools / V.Pachovskyi // Native School. - Year IV. - Part15 - 16. - 1935. - P.15 -20.
10. Ukraine plans of science of history in schools and teachers seminaries - adopted historical commission in the "Teacher Community" session on 12 January in 1930 // Ukrainian school. Journal of the Society "Teacher Community" in Lviv (published four times a year) .- Year XVI. - Lviv. – January-June.- 1931.- Part 1 and 2. - P. 14-31.
11. Siropolko C. The second part of the " Project of the common school in Ukraine" (The project curriculum in secondary schools) / C. Siropolko // The way of education and training. - 1938. - B.3.- P.131-132.
12. Spravozdanie dyrektsii of Academic Gymnasium in Lviv for 1881/2 school year. Circulation in Lviv, 1882. From the press of Society named after Shevchenko edited by K. Bednarskyi.- 78p.
13. Fedorovych K. Ukrainian school in Galicia in the light of laws and practices. - Lviv, 1924.-94p.
14. Himka J-P. Jalician Villagers and the Ukrainian National Movement in the Nineteenth Century.-Edmonton, 1988.-343 p.
15. Markovith A.S., Sysan F.E. Nation building and the Politics of Nationalism / Essays on Austrian Yalicia.- Harvard Ukranian Resear